

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja če
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Prez spar měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérne džělaš
Wšedny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes ma
Njech cí khma
Ziwność je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokréw če! F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa že kóždu žobotu w Ssmolerjez knihicžiščerni w Budyschinje a je tam ja schwörtlētnu pšchedpłatu 40 pj. dostacj

Njedžela Septuageſtina.

Jan. 17, 16. 17.

„Moja wucžba nije moja, ale teho, kiž nije požkał je. Chze-li šchtó teho wolu čžnicž, tón budže shonicž, hacž je ta wucžba wot Boha; abo hacž ja žam wot žebje rěčž.“

Wucžba nascheho Šbóžnika je najkražnišcha, najstrošnišcha a najsbóžnišcha. Wona wopschija njebježa a semju, čžaž a wěcznoſez, žmijerež a žiwjenje. Kaž je tón žam, kiž ju pšchipowjeda, wěrnoſez, tak je tež wona wěrnoſez žamia. Wona jswi čžlowjekoj jeho hréshne hubjenſtwo, ale počaze jemu tež sbóžne wumoženje. Wona njepschindže jeno s nowymi žadanijem i kaſnjemi, ale wona dawa tež nowu móz a žylnoſez. Pchi tym njeje wona žana čžekia wucžba, kotruž bych užnano jeno wucženi ludžo sapschijecž móhli, ale tak srošymliwa a jednora, so móže ju tež male džecžo sapschijecž. Pschetož wona njeje nicžo hinasche džzli wutrobne khorble doivěrjenje na teho, kiž ju předuje, na lubeho Šbóžnika Jesuža. Sswoj wonkhód ma wona s Boha žameho. Njedowužlédzena Boža luboſez je žwojeho jenicžeho narodženeho Šsyna do žwěta požkała, so bychmū w nim žiwjenje měli, — Nětko je požkuſhne pšchijecze tuteje wucžby jenicžki pucž k nashej sbóžnoſezi. Ale jich wjèle praji: je tak čžeklo tule wucžbu poſnacž, tak čžeklo do Jesuža wěricž. Luby Šnjes Jesuž pak počaze w naschim žwjetym teſceje prawy pucž, po kotrymž sa njej pšchindžesč. „Chze-li šchtó tutu wolu čžnicž, tón budže shonicž, hacž je ta wucžba wot Boha, abo hacž ja žam wot žebje rěčž.“ To je mózne, tjane žlubjenje, so čže wón žwěto a poſnacze tym dacž, kiž steja sa tym, so jeho žloto džerža. Hdyž žlyščišč wo žlawnym řeſarju, kiž je hižo wjèle ludžom požkał, a žebi myžliſč: tón

budže mi žnano tež ponihacž móz, dha je přenje, schtož masch čžnicž, so po jeho kaſnjach čžniſch. Hdyž budžesč pštnycž, so to, schtož wón kaſa, tebi pomha a twoje bolescze wotebjeraja, budžesč bóržy widžecž, hacž je twój doktor dobrý ſeſkar abo hudeč. Jesuž je tež tajki ſeſkar, kiž žlubi, so móže dusčine khoroscze sahoſicž a ty wěſch, so je wón wopravdže tež wjèle druhim móznije požkał. Spytaj s ním. Čži po jeho a jeho Wótza woli. Wuln wot njeho a khodž ja jeho stopami. Prózuj ſo s jeho pomožu s najmjeňscha jedyn hréch wotpožožicž. Čžim žwěrniſchi w tajkim prázowanju ſy, čžim lepje budžesč shonicž, so je Jesužowa wucžba, haj wón žam wot Boha teho Šnjesa. Tebi budže ſo wuſažnicž, so tón je wopravdže ſbožowny, kiž ma jeho we wutrobje; nichčo njebudže s twojeje wutrobě wutrohnež móz to ſbóžnych čžinjaze pšchewědeženje, so wón je pola tych žwojich wſchitke dny hacž do ſkónčenja žwěta. Ty wěſch to, dokelž to žam shoniſch. Budžesč drje tež poſnacž, so je twoje žyše čžinjenje po Božej a Khrystužowej woli nje dožahaze a jara daločo wot wotyknjeneho kónza. Čžim bôle budžesč žadacž, na tym Šnjesu wostacž kaž halosa na winowym pjenku. Pschetož bjes njeho njemóžesč žaneho ploda pšchinjescž.

Ach lubi pšcheczeljo, kiž čžyſhčje rad wěricž, spytajcze to rad na tym pucžu, so se wſchej žwěrnoſežu ſa dopjelnjenjom Khrystužowej wole ſtejicže. Jesuž, kiž wam žam tule radu dawa, rukuje wam ſa rjany plód wascheho prázowanja. Sswojko, móz, trosčt, radu, žiwjenje a wſchego doſez budžecze w Jesužowej wucžbe namakacž a džakowinje ſawyslacž: Haj, wucžba, kotraž to samože, schtož je wona w naž a telo druhich ſbožownych ſchecžianach dokončala, je wopravdže wot Boha. Žamjen.

Wobrass.

(Pokraczowanje.)

„Om twoja wówka!“ mischtrka sastupiwschi a te požlednje žłowa wužlyschawski rječkuje. „Ta čzi tola hischeze wumrječ njedýrbjala, ta dobra wówka!“

„Haj, Janko! to je schwarna žona, twoja wówka!“

„Mischtrje, to ja jara derje wém; a nimo starscheju nam ja tu na semi žo pschedy wschem wówz̄h sa wjele wjele džakowacž!“

„Wesch, Janko, so runje tak twój towarzš Jurk njedawno rječkuje, jako tebe wóphata?“

„Haj, Jurk a ja žmój někotry krócz pschi wówz̄h žedžaloj a wužnyloj a požlučaloj a hráloj, a tež někile hischeze jedyn kaž tón druhí k wówz̄h džemioj!“

„Teho dla ſebi tež starý Khěžkar, kotrehož we měſeče ſetkach, tebe a wówku tak khwalesche! A jeho Jurk čini tam zhyte schwarnego wotročzka na tym wulkim kuble!“

„Gutſje jeho tež domach ſetkani; je mi pižal, so 2. adventa domoj pschindže, ſnadž hižo jeho tež w ſemichach trzechju!“

„Na, duž dyrbisich wěso ſahe wotencž! Praj domach duž wschem wjele dobreho wot najti a wówz̄h pschejenoj dobre poſepſchowanje!“

„Haj, wěso Janko, a Maržy tež, a Hanžy a Jurkej, týmaj maſhymaj, a ſtaſaj ſebi ſa Draždany něchtó rjane poła rumpo- dicha!“

VI.

„Hana, požcz mi něchtó! Nínam pléžniweho pjenježka wjaz̄y!“ S tuthmi žłowami poſtrowi Wježeliz Hanu, ieje měſečzanſki bratr, ju ſebi ſi bydlenja na ſchód wužlyschawski. Ssh dha paſ ſažo twoju žylu wulſtu mſdu pschěhraſ a pschepit? Maſch tola ſaſlužby doſez!“ bě mało pscheczelna wotmokwa.

„Nó, ty wſchaf tež twoju ſaſlužbu nanej a macžeri abo na daní njenozbysch ale na ſebi ſamej woſkoło nožysch we twojich židžankach a ſomocžankach!“

„Ssh th“, Hana ſaręčza, „jenož pschiſchoſ, ſo by mi tole na- wokaſ?“

„Né!“ rječkuje bratr, „wſchaf žym praſit, ſo chzu pjenjeſh měcz! Njedostamu žaných, dyrbju ſebi žam něhdje po pjenjeſh hicž, tež psches ſlucžiti a džerki! Praj ras, ſotſicžka! Njeby ſo poła twojego pschekupza něchtó taſ ſrež bjes ſaplaſh ſupieč hodžilo?“

„Džerž hubu a rěč ſi mjeležom!“ bě Hanina wotmokwa — niz runje ta, kotrūž by ſotra bratrej na tajke praſchenje dacž dyrbjala.

„Nó haj, ſotſicžka, žym hižo ſměrom! Ale rěč a wotmokw. Trjebam pjenjeſh na kóždy pad; cžim bóle, hdvž wczera a dženža dželak njeſkym. A th!? Th wſchaf maſch tež tých njeſaplaſhých pschecžow wjele!“

* * *

„Kowarjowa!“ ſawoła Khěžkarjowa dužy na połć na Kowarjez mischrtku, kotrāž runje psches puež do kowarne džesche. „A pomhaſ Bóh tež!“

„Wjerſch pomaha, Khěžkarjowa! Schto paſ macže? Je Jurk pižal?“ rječkuje Kowarjowa, poſtaſawski.

„Né, ně! Ale Wježeliz ſu předy měſečzanſki wóph dostali!“

„Hanu?“ ſo Kowarjowa woprascha.

„Né, njech ſo to tež nichtó džiwacž njetrjeba! Né, ſe žudniſtwa tam ſu a pytaja ſa paſkoſzenym!“

„O, tajke tola. Wježelizomaj njedotwěrju!“

„Né, ně, taſ ſtaraj wſchaf niz, ale hólz a hólza! A to,

žlyſcheze, poła teho bohateho pschekupza, poła kotrehož Hanu ſtuži! To je to najſrudniſche!“

Kowarjowa wiſe njewěrjo ſ hlowu: „Hana, ta mała Hana je to cžiniež dyrbjala. To drje je tón měſečzanſki bratr ſlucžiti!“

Khěžkarjowa khwata dale, hischeze praſit: „To město pschinjeſe ſe ſtwojej phchu a reju!“

„Město!“ Kowarjowa rječkuje, „město, haj tež to, předy paſ tón starschisski dom, hdžez biblija a modlitwa ſobu domach njeje!“

„Kowarjowa, wž macže prawo, — chzu wam praſicž, ſo je to nje wachha wówka ſtajne wuzžita!“

„Waſ?“

„Haj, psches Jurka!“

„Haj, naſcha wówka! Schto budže wona to praſicž!“

„Tež w Božim mjenje! Kowarjowa, wówz̄h wjele dobreho!“

„Haj, w Božim mjenje, Khěžkarſka!“

Zyrkej a ſtat.

A wužudej w Bartovym prozežu cžitasch nětkole w nowinach wſchelakore, woſebje tajkeho, ſhlož chze jenej ſtronje ſlužicž, niz paſ na powſchitkowne džiwacž. Tajkeho cžitasch n. psch. w „Dresdner Nachrichten“ čzo. 23, a tam mjes druhim tež tu ſadu: „Nicht die Wendenfrage ist mit dem Barth-Prozeſ aus der Welt geschafft, sondern — die Wendengefahr“. Njeje nam na tym, ſo tu politikujenih, tola tehole požlednjeho žłowa ſo pschimajo, měnimy, ſo „Wendengefahr“ ſu do zhyta byla njeje, ſo paſ te wobſtejnoscze, kajkež tu ſu po pschitsihanju nadžijow dobroch a pobožnych Sſerbów, ſu jena „Wendengefahr“ mjenujy strach ſa Sſerbów a jich wěru, jich pobožnoſež, jich pschichod. Sſerbjo ſu ſebi — a taſ tež knies Bart, žadali a ſebi hischeze žadaju, roſwuzženje žwojich džecži we wěrywiſnacžu starschich a běchu pschede wschem tole ſobu na ſwoj program napřazali, jako to běženje wo nabožinu ſo ſapóčza, kaž tola ſaložk a körjen ſyloho hibanja wschem dobroh Sſerbów nabožny je pschi wschem ſaprěwanju a hanjenju ſ druhich ſtronow. By wyschnoſež, Sſerbani knježtſtwo ſamorjadniſtwa we wobmiesowanej měrej dovolila, pschede wschem ſhlož nabožinu a zyrkej a ſchulu nastupa, njeby Sſerbam a jich džecžom nětkole tón ſtrach hroſh, kótrž jimi hroſh, hdvž woni bytvaſi ſobustorhneni do teho wulſkeho tohuwabohu, do kotrehož ſo Němska a niz najmjenje ſobu Sakſka pschewobročza, tež w tym, ſhlož zyrkej a nabožinu nastupa. Katholikojo ſu ſo ſmužili a ſu po zhytzej Sakſkej poſtipili, ſo njeby jich ſobustorhnylo. Evangelſy drje rěčza a pižaja wo tym, ſo je tež jím minister kulturne wojowanje na- muſowaſ, tola wo podobnym abo druhim wustupowanju nicžo njesacžuwanym a duž tež niz poła — evangeliſtich Sſerbów. A to je ſmijerež ſtraschna „Wendengefahr“, hroſh jimi na naj- ſywoječzim, na jich a jich džecžoch ſywiatej wěrje!

Hdvh minister rěčzi wo „Gemeinschaftsschule“ ſ dželenym nabožnym roſwuzžowanjom, njeje to žana konfessionalna ſchula, njeje to žana evangeliſka abo katholicka ſchula ale na wschem požledku jenož ſimultanska ſchula, kaž běchu to nowinu tež zhyte prawje do ſpinkow ſtajile. A hdvh minister ſa tute wustupuje, wustupuje wón psches ſi konfessionalnej ſchuli, kotrāž je psches nazionalnu ſhromadžiſnu tež nam Sakſam dovolena. Teho dla to roſrižaze praſchenje: Chzemh my Sſerbjo konfessionalnu ſchulu abo niz? Katholikojo ſu ſjawnje a dorasnje haj praſili. Evangelſy hischeze niz. Wono paſ je na čaſhu, ſo ſo tu roſ- žudzimy a potom ſa to dželam, ſlutkujemy, tež wojujemy, ſhlož je nam to praſe a dobre. A hdvh potom chzemh evangeliſtu, konfessionalnu ſchulu, chzedža to tež naſchi evangelſy ſerbſy

wuczerjo a chzeda woni tutu nabožinu nashim džecjom podawac? Katholicki herbszy wuczerjo ſu na to haj praſili. —

Stražnikaj ſwiateho raja.

Człowiekow starszej buschtaj ſ raja wohnataj, žaloszczeschtaj jara a njemóžeschtaj ſo spokojic. Duž Kenjes ſ nimaj pschistupi a džesche: „Sahroda, kotruž ſtaj wopushczoſloj, bu waju dla plahowan, ſelenja ſo, ležje a wonja waju dla; ſa waju ſratwa jejne plod. Hdyž budžetaj ſebi ju ſafkužic, chzu wamaj ſu doric; dyrbijat hrodžic pod jejnym kicem, wotpocznęſ w jejnym ſežinje, dychacz jejne dobrowónje, jescz jejne plod a ſbožownaj byc. Hdyž paſ njedostojnje do njeje ſastupitaj, tehdy wona wuſthni, žeńje ſažo njekžje, žeńje njewonja ani njesratwi wjazh žaneho plodu.” Człowiekow starszej spokojischtaj ſo we ſwojej wutrobi, pocžeschtaj ſemju wobdželac, jědžeschtaj khlēba w pocze ſwojego woblicza, cžesčeschtaj Kenjesa ſ džatnej wutrobi, lubowaschtaj ſo mjes ſobu a běchtaj pscheczelnaſ pólñym ſwérjatam, ptakam w powětſſie, dokež ſo nadžijschtaj, ſebi ſafkužic ſwiaty raj.

Dobry, nadobny, ſbožowny człowiek, kotrehož wutroba je napjelnjena ſ nadžiju.

Geneho ranja přenjeſti starscheju pochnu horze požadanje, rajej ſo pschiblizic. Stupischtaj ſo na ſchomikatu hórk, po hladaschtaj na ſwiaty raj, duž widžeschtaj keruba, pola nutshoda ſ wohnjowym mječom ſtejazeho, a ſtržischtaj ſo njemalo. Spěšnje ſo wrózischtaj a hižo ſebi njezadaschtaj, Kenjesowej ſahrodž ſo pschiblizic, pschetož bojeschtaj ſo hrožazeho keruba. Š poſtom njepſchestaſchtaj roſi wobdželac, jědžeschtaj khlēba we pocze ſwojego woblicza, cžesčeschtaj Kenjesa ſ džatnej wutrobi, lubowaschtaj ſo mjes ſobu a běchtaj pscheczelnaſ pólñym ſwérjatam a ptakam w powětſſie, dokež ſo nadžijschtaj, ſej ſafkužic ſwiaty raj.

Wohy pschemóže ſo ſpytowanje, hdyž bojoſcz poduſh hréſhnu žadoſcz.

Ale žadoſcz ſo wrózci, ſahrodu Kenjesowu widžec, a człowiekow starscheju něhduscheho ranja ſažo na hórk ſo ſtupischtaj, duž widžeschtaj nutshód wotewrjeny, ale tam hižo njebě keruba ſi wohnjowym mječom. Duž macz ſiwhych wježele ſi wótzej człowiekow rjekut: „Slaj, Kenjes je ſo ſmil, namaj ſahrodu ſažo wotewrili a hrožazeho ſtražnika wotwoſa. Duž tam pojmoj a jědžmoj jejnych plodow, dychajmoj jejnej dobrowónje, a budžmoj ſbožownaj.” A džeschtaj. Bóry ſo ſažo wrózischtaj, ſi bojoſcu, ſo ſznamo mohla Kenjesowa ſahroda pod jeju ſtupami wuprahnyc, džeschtaj po hórz, wrózischtaj ſo ſažo a wulki strach bě jeju wobjaſ. A hižo nochzyschtaj ſemiskeho khlēba jescz, posabuſchtaj Kenjesa cžesčic a běchtaj njedobraj wſchomu, ſchtož bě ſ nimaj ſiwe, pschetož tužne ſedzenje napjelnjene ſimaj wutrobi.

Njesboža a ſlobow počzatſ — je diwěl.

S tužnej wutrobi wótcz człowiekow poſběhny woczi ſi njebju a Kenjesa proſcho džesche: „Smil ſo, Kenjeze, a poſceſ ſažo twojego keruba, ſo mi hroſh pschi rajowych wrotach, hewal nje možu tu wostac, ſo bych wobdželac ſemju, ſo wuživowal a ſwiaty raj ſafkužil. Čzuju ſo wabjeny do klódnizow a ſe kłódkim plodam w raju, a hdyž tam dóndu, to ſznamo ſahroda ſaprahnje, žeńje wjazh ſo njeſeleni, žeńje ſažo njekžje, žeńje ſažo njewonja a žaneho plodu wjazh njesratwi. Teho dla ſmil ſo, Kenjeze, a poſceſ ſažo twojego keruba, ſo mi hroſh pschi rajowych wrotach.” — A Kenjes pschistupi ſe starschimaj człowiekow a džesche ſi nimaj: „Pschezo kerub ſi wohnjowym mječom ſteji pschi rajowych wrotach, ale waschimaj wozomaj njeje pschezo widoñ.

Schlewjer je čehnjeny psches ſcheroči ſwět, wſchudze na njón waschej woczi padnjetej, nihdze do njeho ſo njedobhywatej.” Ma tele Kenjesowe ſłowa ſpokojischtaj ſo człowiekow starszej ſafgo we ſwojej wutrobi, njepſchestaſchtaj ſemju wobdželac, jědžeschtaj khlēba w pocze ſwojego woblicza, cžesčeschtaj Kenjesa ſ džatnej wutrobi, lubowaschtaj ſo mjes ſobu, běchtaj dobray pólñym ſwérjatam, podnjeſbjeſtim ptakam, a ſlědžeschtaj ſa tým, ſa býſchtaj raj ſafkužiloj.

Móže naſ ſi pocžinkej a ſbožu wjescz, ſchtož wóczko widoſt a roſum ſam ſe ſebje wuſlědži; ſale dale hishcze pschiūdze wutroba, ſo nadžiaza Božeje wěčnoſcze. A roſpadnje-li cželny proch — rubjenje ſchlewjerja, dha tola čiſteje dushe ſchidla njewidžane a njesawadžite machnu — do raja. E. D.

Stawęž ſ psychologije herbskeho bur.

Na dalschemu roſpominanju a ſlědžowanju nacíknył a podał dr. Ernst Muſa.

Snate je, ſo ma woſebje herbski bur wotewrite woſo a czuczim wutrobu ſa psch i rod u, kiž jeho wobda, woſebicze ſpodziwanja a wobfedžbowanja hódna paſ je jeho luboſcz ſi ſwérjatam, ſ kotrejmiž wukhadžuje, kotrež ſu we jeho domje a hródi, na jeho dworje a ſahrodze, na jeho polach a lúkach, w jeho hajach a lěſach, kotrež jeho czežu ſiwijenja ſobu noscha abo položuju, kotrež jeho bycze ſi wježelom poſbehuju a jeho radoſcz poſvjetchuja. S tuteje jeho něžneje luboſcze ſi ſwérjatam wukhadža, ſo je wón ſi ſebi čehnje a poſbehuju, ſo jich waschnja a kajkoscze ſi człowiekimi waschnjemi a kajkosczem ſchirunuje, haj ſo jim husto ſamo człowieſke kſeženſke mjená dawa. Schtó njebý wědžał, ſo naſchi burja radži jenomu ſwojich kóni rěkaju Hans, Mots abo Fryza, koblam paſ Lisa abo Trina; kruwom paſ dawaju rad mjená Ulma, Hańza, Ževa, Marja, Róža a Wórtija (je Dorothea); cželz rěka tam Hans a Gusta, poſ paſ Fryzo, Minko, Mots a Pětr, kozor ſi wjetſcha Pětr, kóczka paſ Minka a Ketta (je Kata t. j. Katharina) a ptaczki w kletzy Hans, Jurk a Motsk (pschir. n. Mäzchen) a ſkócnjne wuſkocžny ſajaz na poli Janſ.

To ſu tak rjez nomina propria abo woſobinſke mjená, kotrež naſchi burja a naſche burowki po ſwojim dobroſdacžu a ſwojej woli ſwérjatam a woſebje ſwojemu ſkotu dawaju.

Mjenje snate paſ budže, ſo ſu hižo w starym čaſku ſ tajich woſobinſkich mjenow ſwérjatow njerědko pschimjena (cognomina) a ſamo wopravdžite nomina appellativa (pomjenowanja družiny) nastale a to woſebje w džeczazej rěči, we „ſłowniku malutkich” (hl. Wjelowy malutkich ſłownik w Čaſop. M. Sz. 1899, 128 ſl. a 1900, 41 ſl.), pomjenowanja, kotrež ſu po duchu a waschnju džeczji ſi wjetſcha jako majſaze a wabjaze pomjenſchenki abo majſanki a wabjenki (deminutiva hypocoristica, němſze Kosewörter und Lockrufe) tworjene.

a) Woſobinſke mjená jako pomjenowanja družiny

1. a 2. Wědomne drje je loždemu, ſo ma pola naſ ptaczki, kotrejuž Němzy „Pirol” a „Goldamsel” rěkaju, woſobinſke mjenó „czichi michal” (t. j. sanfter Michael), dostate po ſukach ſwojego ſpěwa. Šamžny

ptaczki wokoło Mużakowa a po zykiej Delnej Łužicy rěka Lužja t. j. žónske kichčeňske mjeno „Łuzia”.

3. a 4. Njewědomne pak wěscze budže, so my sa słowjaniske a starožerbiske pomjenowanja „utka” (lac. anas, němsze Ente) powschitkownje trjebamy kacžka a delni Sserbja kacžka (pschir. polski kaczka, češki kacžka, maloruski kacžka), schtož je majkaza skróteženka žónskeho kichčeňskeho mjenja „Katharinka” (dem. wot „Katharina”), němsze „Käthchen”. — Schtož to njeby chyběl wěricz, njech k hwojemu pscheßwědczenju džiwa na pomjenowanje „majka” (je Mariechen; dem. hypoz. wot Maria), kaž we Sslepjaniskej wožadze a wokoło Mužakowa kacžki mjenuja, ujepschijnawajo „kaczka” sa hłowo Sslepjanisko-Mužakowskeje naręcze.

5. Tujawzy (němsze Turteltaube) rěkaju w Delnej Łužicy a wokoło Mužakowa marijanek. — a, m., to je se žónskeho mjenja „Marianne je Maria Anna” wutworjene pomjenowanje muſkeho rodu.

b) Wožobinske mjenia jako pschi mjenia swěrjatow.

6. Město hłowa „byf” (němsze Bülle, Samenochse) trjeba ho powschitkownje ruuo tak husto pomjenowanje „heniza” t. j. Heinz je Heinrich, pschir. němske pschimjeno „Hinz” sa kozora.

7. a 8. Koša (němsze Ziege) ma pola naš ſe ſastarskich czaſow dwě pschimjene: a) hepa (dem. hefk) t. j. Eva, Eva, wěscze to hodla, dokelž je tak womłodna kaž běſehe to Ževa, macž wschlíkých žónskich; w poſdžiſchim czaſu bu tuto pschimjeno „hepa” w tejle twórbje ſaſo pschenjeſene na ujelepe a troſčku hluſkoſte žónske a we pschewtórbiſe „hepel” na ujelepych, hrubych, nje-hódných muſkich. — b) hila (dem. hilka) t. j. s „Elisabeth” ſkrótežena majkanka a wabjenka. —

9. Hilka pak je tež we wſchelakich stronach ſerbiskeho kraja mjenio (pschimjeno) ptaczka, kotremuž hewoł ſněhula a tež tupifila (němsze Gimpel, Dompaff) rěkam.

Pschisp.: Sswojne mjenio Hila a Hilka (ds. Gila, Gilka a Gela, Gelka) pak je wutworjene i bibliſkeho mjenja „Daniel”.

10. Přej rěkaju džecži we wſchelakich stronach nascheh kraja „lebsá” t. j. Leberecht.

c) Wožobinske mjenia jako majkanki a wabjenki sa swěrjata.

11. habla a hablo t. j. „Haubold” (Habla): tuto mjenio trjebaju džecži sa „jehnjo” abo „womzku”.

12. hapl, haplik, haplk t. j. hypokor. s „Apollonius” džecži sa „konika”;

13. liba, libka, libo, libko, libak t. j. hypokor. s „Gottlieb”, „Gottliebe”, džecži sa „huſo, huſyczka a huſora”.

14. majza, majzka (pschir. južnožlowj. maza, majza, macže a ſerb., češ., mlr. macžka) a miza, mizka a tež ſlepžane hiza, hizka (pschir. němsze Mieze, Miezen) t. j. Marie, Maria: džecžaze mjenio sa „kocžku”.

15. mižo, mižko t. j. Miklawſch, Nikolaus (pschir. sswojne mjenio Micž, Micžo), džecži sa „jehnjatko, womzku”.

Pschisp.: Tež roſlinam ſu naſchi Sserbja tu a tam naſdali wožobinske mjenia; tak rěka na psch. Helianthemum (němsze Biſtröſchen), ſerbiski Hilžicžka, Stachelbeeren (kožmacžki) pola delnych ſerbow Hendryſchki (dem. wot Hendrych, Heinrich), der frühe Letn je ds. marijanek (Wegifer), Armeniaca (Apricot) je hł. marula atd.

d) Pschiwuſniske mjenia jako pomjenowanja swěrjatow.

Podobne kaž wožobinske ſu ſo tež hwojne a pschiwuſniske mjenia k pomjenowanjom swěrjatow ſwuziwaſe; najſnacžiſche ſu: 1. babka (Mütterchen) sa „pežolką”; 2. matka (Mütterchen) powschitkownje ſa němſte „Weisel, Bienenkönigin”; 3. nuł a wnuk (Enkel) ſa „Kaninchen”; 4. wujk (Onkelchen, Betteřchen) ſa „Meerschweinchen”.

Pschisp.: Wulžy ſajimawe je wožebje delnjožerbiske pomjenowanje wěſteje khorosze, kotrež pola naš hornich ſerbow njeſekladne „hymuza” a pola Němžow po lacžansku „Fieber (febris)” rěka. Delni a namjesni ſerbjia ſu ji hecžo a majtajo per euphemismum narjelli ſhotku (čotka) t. j. němſti „Tantchen, Mühlchen”: widža ju njeradži pschińcz a radži ju wo:enč.

S blisfa a ſ dalofa.

S Rožacžiz. Šańdžene lěto mjeſeche, kaž druhdže, tež pola naš to wožebite na ſebi, jo bě telko wěrowanjo, kaž niz husto předy; bě jich wožom pschi ſbž evangeliſkých duſchach; ſ tutych ſhubinu psches wuſarowanje Walowow, Rožacžižantskeho džela, ſbž duſchow, kotrež pak ſo hižo nětkole nimale wſchě do ſetliž džeržachu, hdžez ſu tež hižo psches ſchulni a pacžerje poſasane.

Narodžilo je ſo 12 evangeliſkých džecži, psches ſmjerč ſmy ſhubili tu pječzoh, mjes nimi mlodeju holszow, kotrejuž bě wójsko donoj pohſalo: Jana Rjedu a Paula Schneidera. W Potsdamje w ſazareeže pak wumrje wójnski rjeſ Jan Piskoř je Schpikator rjeſtovſtu ſmjerč.

— Psched konfirmitazyski woſtar ſtupi 6 džecži; k ſpovjednemu blidu pobu jich ſbž 568 wo něchtu mjenje hacž lěto předy. Na koſlektach je ſo w ſańdženym lěcze dozpiſ tón hacž dotal najwyschi wumosch ſ 918,45 hr. ſ tutych pschińdže na wopor ſa pohanow a na dwě koſleczi ſa miſijonſtwo mjes pohanami ſ 518 hr. Wyshe teho bu na Darach ſa miſijonſtwo mjes pohanami nawdathch ſ 390 hr. — Njech to nowe lěto, kajeſkuli roſhudy wo zyrki a nabožinje tež pschinjeſe, naſchu wožadu ſwěrnu namaka we wiſnacžu k Jeſuſej Chrystuſej a jeho zyrki w na ſemi! Sa jeho miſijonſtwo je wona w nowym lěcze na ſwiedženju ſſewjenja woprowala na knjewotvym woſtarju 414 hr., — to je tón hacž dotal najwyschi wumosch, lěto předy bě to něchtu wjazy, ale to psches wjetſki wopor miſijonſkich pschecželov ſtronka wožadu.

Praschencžko.

„Schto budže to lětža a w pschichodže ſi naſchini póstnymi Božimi ſlužbam, hdžez ani wužer ani džecži w ſchulſkim czaſu zyrki ſlužicž nochzedža a njeſniedža?”

Podamý tuto praschenje ras najprjeoř hjes wſchego pschiſpomjenja a wotmolvjenja na ſjawne.

Pýtaj a namakaj!

Kotre to bibliſke mjenio, ſi kotreymž ſo mjenuja 1. jedyn ryežer rjeſtowski, 2. jedyn piſař nowoſakowski, 3. jedyn pscheradnik a mordar, 4. jedyn ſawjednik a ſběžkar, a hiſcze dwejo ſe ſtareho, a dwejo ſ noweho ſalonja?

Wotmoſta poſdžiſcho. Schtož chze, njech ju tež redaktorej pschipoſczele ſi nuſnymi měſtnami biblije; tón ras ſu to wožom.

Samolwity redaktor: farař W y r g a e ſ w Rožacžižach.

Wudawa „Sſerbska Łužiza”, družtvo ſi wobm. ruf.

Czíſčej ſsmolerjez knihičiſhceřenje w ſerbskim Domje w Budyschinje.